

Л. В. КОКОРИНА (викладач)
Донбаський державний педагогічний університет
Горлівський інститут іноземних мов

СТРАТЕГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ В ІСПАНІЇ

У поданій статті автор узагальнює провідні стратегії педагогічної підтримки обдарованих дітей в королівстві Іспанія. Автором висвітлено та усвідомлено практичний досвід освітньої відповіді дітям з високими здібностями в межах типового загальноосвітнього навчального закладу. На сучасному етапі іспанські освітяни використовують такі стратегії освітньої відповіді: прискорення, угруповання, освітнє збагачення та позашкільна підтримка.

Ключові слова: обдарованість, освіта обдарованих, освіта Іспанії, освітня відповідь, прискорення, угруповання, освітнє збагачення.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Проблема освіти обдарованих дітей гостро постала в ХХ ст., коли виріс попит на висококваліфікованих освічених робітників у різних галузях діяльності, а також з'явилися нові професії, пов'язані з розвитком інформаційних технологій. За таких умов неабиякої актуальності набули питання вияву та освіти дітей з високими здібностями. З огляду на інтеграцію України до європейського освітнього простору необхідним стає вивчення досвіду реалізації педагогічної підтримки обдарованих дітей в інших європейських державах, зокрема, в королівстві Іспанія.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Про актуальність питань освіти обдарованих свідчать багаточисельні наукові дослідження і публікації як вітчизняних, так й іспанських освітян. Вітчизняні науковці й педагоги приділяють увагу різноманітним аспектам феномену обдарованості: усвідомлення психологічних основ і визначення структури обдарованості (О. Матюшкін, В. Моляко та ін.); розвиток потенціалу особистості (Д. Богоявленська, О. Кульчицька, О. Матюшкін, В. Моляко та ін.); робота з дітьми з високими здібностями (О. Матюшкін, В. Алфімов, О. Савенков, М. Розенкова та ін.). Іспанські освітяни займаються питаннями визначення психологічних та структурних основ феномену обдарованості (Х. Гарсія Ягуе, К. Генюард Розелло, А. Каstellо та ін.); порядку виявлення і психолого-педагогічного оцінювання обдарованих учнів (Х. Гарсія Ягуе, М. Д. Пріето, Й. Беніто Мате та ін.); освітньої відповіді дітям з високими здібностями (М. Уме, М. М. Паласуело Мартінес, Л. Ф. Перес Санчес, М. В. Рейсабаль, М. дель К. Лопес Ескрібано та ін.).

Мета даної статті полягає в узагальненні практичного досвіду педагогічної підтримки дітей з високими здібностями в загальноосвітніх навчальних закладах для визначення провідних стратегій підтримки обдарованих дітей.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих результатів. Вивчення та аналіз науково-педагогічної літератури, а також досвіду реалізації програм підтримки дітей з високими здібностями засвідчив, що провідними стратегіями освітньої відповіді в Іспанії є:

- прискорення (або гнучкість періоду шкільної освіти);
- групування (створення однорідних груп обдарованих учнів, співіснування серед рівних);
- освітнє збагачення (індивідуальне адаптування навчального плану з урахуванням розширення і поглиблення його змісту);
- позашкільна підтримка;
- матеріальне заохочення [1].

Прискорення передбачає можливість передчасного початку періоду навчання, зокрема діти можуть розпочати обов'язкову освіту раніше 6 років. Також тривалість навчання може бути скороченою, проте це скорочення не може перевищувати 2 років навчання за період обов'язкової освіти (не більше 1 року початкової освіти і не більше 1 року середньої освіти). Крім того

прискорення передбачає можливість вивчення одного чи декількох предметів на рівні вищому за передбачений навчальним планом чи відвідувати класи вищі за рівнем компетенції, передбаченої віком дитини. До видів прискорення відносять “поглиблені” програми в школі, тимчасові курси при університетах, літні предметні програми (курси тривалістю 21 день протягом літа) [1].

Як зазначає М. Уме прискорення може бути двох видів: необмежене і контрольоване. Необмежене прискорення сприяє швидкому просуванню по шкільній програмі, враховуючи лише інтелектуальний розвиток дитини без вікових обмежень і без огляду на емоційну і соціальну зрілість. В Іспанії наразі встановлений контрольований вид прискорення. В такому випадку обов'язкова освіта може бути скорочена не більше ніж на 2 роки. Це передбачає два шляхи: випередження (ранній вступ до навчання (на рік раніше за всіх) або скорочення (коли учень за один рік проходить два цикли освіти, розраховані на два роки). Проте діти не мають можливості раннього закінчення бакалавріату, а також раннього вступу до вищої освіти [4]. Прискорення також може бути частковим, коли учень з надзвичайними здібностями раніше закінчує курс з певного предмету, в якому він відзначається, але за всіма іншими навчальними дисциплінами він просувається відповідно до свого віку [2].

Наступний вид педагогічної підтримки обдарованих – це *групування*. Групування – це створення центрів чи класів учнів з однаковими пізнавальними здібностями, можливостями і однаковими інтересами, які навчаються за збагаченою навчальною програмою. Існує 2 види групування: загальне групування (спеціальні школи) і часткове групування (окремі класи чи курси, гнучкі групування за здібностями, інтересами чи особливими можливостями в межах типової школи) [1].

М. Уме в своїй праці “Інтелектуально обдаровані учні” зауважує, що групування ґрунтується на впевненості, що учні, об'єднані в гомогенні групи, максимально використовуватимуть свої інтелектуальні ресурси, і таким чином досягатимуть кращих академічних результатів. Проте наразі в Іспанії існує тенденція негативного відношення до відокремлення будь-яких учнів у спеціалізовані освітні установи, оскільки провідною тенденцією є всеоб'ємлюча освіта, а також інтеграція різноманіття [4]. Крім того Міністерство освіти, культури і спорту Іспанії не веде статистику щодо спеціалізованих освітніх закладів для обдарованих дітей (за офіційною відповіддю центру реєстрації освітніх навчальних закладів на наш запит про кількість спеціалізованих освітніх установ для дітей з високими здібностями від 23 квітня 2012 р.), за винятком музичних і спортивних освітніх закладів.

Освітнє збагачення базується на принципі індивідуалізації навчання. Такий вид підтримки пропонує учням, здібності яких вищі за їхніх однолітків, сукупність завдань і проблем, які розширюють і доповнюють передбачені типовою навчальною програмою завдання, і які зручно плануються у відповідності до освітніх потреб учнів, їхніх інтересів і здібностей. Освітнє збагачення впроваджується шляхом розширення навчальної програми та індивідуального адаптування навчальної програми [1].

Освітнє збагачення – один з найбільш вживаних засобів педагогічної підтримки дітей з високими здібностями. Проте слід зазначити, що в Іспанії не існує єдиної обов'язкової для виконання в кожному освітньому закладі програми освітнього збагачення. Адміністрація навчального закладу (державного чи приватного) сама приймає рішення щодо впровадження тих чи інших засобів освітнього збагачення за умови наявності відповідного плану змін в навчальній програмі, а також схвалення ради освіти автономної спільноти країни. Так, наприклад, в Мурсії на базі двох освітніх закладів (державний освітній заклад Фелікс Родрігес де ла Фуенте, освітній заклад Дівіно Маестро) було реалізовано план освітньої відповіді учням з високими здібностями. Програма освітнього збагачення наведених навчальних закладів реалізується за трьома напрямками: безпосередня підтримка учнів з високими здібностями, підготовка вчителів до роботи з обдарованими учнями, й інформаційна підтримка батьків учнів з високими здібностями. Серед завдань педагогічної підтримки учнів з високими здібностями в даних освітніх закладах визначено наступні: надання учням можливості поглибити або поповнити свої знання; розвиток самостійного навчання; стимулювання дивергентного мислення; сприяння розвитку особистіних стосунків, уникаючи атмосфери змагання; використання загальних проектів закладу для демонстрації своїх власних досягнень і групових успіхів, тощо [9].

Методологія програми освітнього збагачення державного освітнього закладу Фелікс Родрігес де ла Фуенте й освітнього закладу Дівіно Маестро ґрунтується на чотирьох принципах:

гнучкість і відкритість; різноманітність; співпраця й індивідуалізація; спілкування. В програмі встановлено, що превалюючими методами роботи з обдарованими учнями є малоструктуровані заняття, спрямовані на відкриття задля сприяння самостійності навчання, а також дослідницькі методи, притаманні кожній дисципліні. Для досягнення максимальної ефективності навчання вчителі планують велику кількість завдань на вибір учнів на одне заняття з огляду на інтереси дітей, а також індивідуальний ритм і стиль навчання. На уроках комбінуються індивідуальна і групова форми роботи [9].

Провідною стратегією роботи є реалізація загальних проектів міждисциплінарного характеру. Так, загальний проект закладу для учнів середньої освіти називається “Культурне багатство нашого регіону”. Мета даного проекту наблизити учнів до культурних і природних ресурсів регіону, в якому вони мешкають. Зміст проекту охоплює базові шкільні предмети: літературу, мову, суспільні науки, природничі науки, математику, мистецтво та ін. Проект реалізується протягом академічного року, і координується вчителями, проте обдарованих учнів призначають відповідальними за той чи інший етап підготовки результатів, сприяючи таким чином встановленню міжособистісних стосунків і розвитку лідерських якостей. Наприкінці навчального року учні готують презентацію результатів своїх досліджень [9].

В освітньому закладі Сервантес де Рібароха, Валенсія (el colegio Cervantes de Ribarroja) було запроваджено програму освітнього збагачення, засновану на використанні засобів масової інформації як дидактичного ресурсу. Дана програма надає змогу учням оцінити роль засобів масової інформації в житті людини, а також навчитися критично оцінювати зміст і якість запропонованої інформації. Загальний план програми освітнього збагачення освітнього закладу Сервантес де Рібароха складається з чотирьох блоків, які спрямовані на досягнення наступних цілей: зацікавити учнів шляхом ознайомлення з пресою; сформувати звичку читати пресу; залучати учнів до реалізації завдань пошуку конкретної інформації; навчити засад індивідуального критичного аналізу повідомлень. Цілі досягаються, використовуючи групову й індивідуальну форми роботи, застосовуючи різноманітні методи навчання, зокрема: анування, колективне читання і обговорення статей, робота в малих групах (пошук інформації із запропонованої теми), проекти (презентація конкретного видання), тощо [3].

В межах освітнього збагачення в середньому освітньому закладі “Флоріда” де Катароха, Валенсія (centro “Florida” Secundaria de Catarroja) викладачем Р. Біоска Кабальє було розроблено і впроваджено програму кооперативного навчання. Цей досвід було реалізовано в галузі природничих наук для учнів другого циклу обов'язкової середньої освіти на матеріалі навчального модулю “Інші живі істоти”. Навчальний модуль розрахований на 9 занять, протягом яких учні мають засвоїти тему і поглибити знання з неї. На першому занятті всі учні проходять індивідуальне опитування, щоб встановити рівень знань з теми. Після колективної перевірки опитування учні разом з учителем встановлюють цілі, які необхідно досягнути, а також кожен учень заповнює індивідуальний бланк оцінювання розвитку знань з теми. На другому занятті учні поєднуються в групи, кожна з яких буде вивчати п'ять змістовних блоків модулю (кожен блок вивчає один учень). Протягом третього і четвертого занять учні відшуковують потрібну інформацію згідно з планом роботи, але на четвертому занятті учні поєднуються в групи за темами змістовних блоків, утворюючи таким чином експертну комісію, де колективно вирішують сумніви і протиріччя, які виникли в них під час вивчення. На п'ятому занятті учні повертаються в свої групи і повідомляють іншим знання зі свого змістовного блоку. Обговорення в групах продовжується і на шостому занятті, під час якого учні мають розпочати узагальнення матеріалу і представити його у вигляді концептуальної мапи. На сьомому занятті учні віддають свої мапи викладачеві, який разом з ними аналізує їхню змістовність, коригує інформацію у разі необхідності. Восьме заняття присвячене контролю кооперативного навчання. На дев'ятому учні заповнюють свій індивідуальний бланк оцінювання, а також разом з учителем обговорюють ефективність кооперативного навчання, роблячи свої зауваження і пропозиції [3].

Іспанські педагоги також використовують розширення змісту навчання двох типів: вертикальне і горизонтальне. Вертикальне розширення полягає у збільшенні змістовного об'єму для вивчення учнів, а горизонтальне полягає в усвідомленні учнями взаємозв'язків між тим, що вони вивчають. Зокрема, в одній зі шкіл Валенсії на 4 курсі обов'язкової середньої освіти запропоновано адаптування програми з використанням горизонтального розширення змісту для навчального модулю “Деякі сучасні етичні проекти” з дисципліни Етика. Завдання модулю

полягають у досягненні учнями розуміння головних етичних ідеалів сучасності, засвоєнні і прийнятті проблем прав людини, пацифізму, захист дитинства, боротьба з голодом, тощо, а також розумінні морального обов'язку працювати над їхнім розповсюдженням і загальним визнанням. Засоби розширення спрямовані на індивідуальний розвиток здібностей обдарованої дитини. Так, наприклад, під час вивчення теми права людини, можна використати такі індивідуальні завдання: в той час, коли всі учні класу вивчають і усвідомлюють текст прав людини методами читання, обговорення і співставлення, обдарованому учневі пропонується здійснити дослідницьку роботу, вивчаючи походження декларації прав людини, етапи її прийняття і впровадження в різних країнах світу, які міжнародні інститути сприяли її реалізації і т.д..

Виконуючи завдання горизонтального розширення, учитель використовує завдання для створення міждисциплінарних взаємозв'язків. Зокрема, для поєднання предмету з природничими науками (фізика, хімія та ін.), учням з високими здібностями надається завдання визначити роль наук у збереженні гармонії природи, яким чином це пов'язане з пошуками альтернативних джерел енергії, в чому різниця між джерелами енергії, які використовують в західних і в слаборозвинених країнах. Невід'ємною частиною змісту дисципліни є історія, завдяки вивченню соціального, культурного, економічного і політичного контекстів виникнення потреби в декларації прав людини. Обдарованому учневі необхідно віднайти інформацію про війни, які пережило людство, і визначити їхні наслідки для розвитку означеної проблеми. Навіть фізичну культуру залучено до процесу горизонтального розширення змісту дисципліни. Зокрема, дітям з високими здібностями запропоновано проаналізувати зміст занять з фізичної культури і визначити наскільки стандартні фізичні вправи доступні для виконання тільки "нормальним" людям, зрозуміти ступінь дискримінації учнів або людей з якимись фізичними недоліками, і співвіднести таку ситуацію з передумовами виникнення паралімпійських ігор. Приклад такого розширення доводить, що зміст будь-якого навчального предмету може бути співвіднесений з іншими дисциплінами.

Ще одним з засобів педагогічної підтримки дітей з високими здібностями в освітніх закладах Іспанії є використання дослідницьких проектів у навчанні. Такий вид педагогічної підтримки впроваджено в освітньому закладі Луїс Вівес Валенсії (CEIP Luis Vives). В даному освітньому закладі метод дослідницьких проектів використовується на 6 курсі початкової освіти, що відповідає дітям віком 12 років. Такі дослідницькі проекти розраховані на реалізацію протягом академічного року і участь всієї групи або класу. Загальна мета таких проектів – це сприяння формуванню навичок самоосвіти і розвитку міжособистісних стосунків. Реалізація проектів має такі завдання:

- стимулювати дослідницьку цікавість;
- навчити пошуку і використанню необхідної інформації;
- сприяти використанню новітніх інформаційних технологій;
- заохочувати учнів до групової кооперативної роботи;
- розвивати вміння вірно організувати інформацію, планувати свою роботу і представляти результати роботи в усній і письмовій формі.

Зміст проекту полягає у дослідженні будь-якої проблеми в межах знань про світ навколо нас. Для вибору теми вчителі закладу використовують так званий мозковий штурм. Для реалізації проекту діти об'єднуються в групи по 2 – 3 учня. Протягом першого навчального триместру учні розробляють план роботи над дослідженням і призначають відповідальних. Другий триместр присвячується пошуку і організації інформації. Наприкінці академічного року всі групи презентують свою роботу в усній формі, проте з використанням наочностей (стінівков, стендів, плакатів, презентацій Power Point, тощо), для надання загального образу обраної теми [8].

Програми *позашкільної підтримки* можуть реалізовуватися як в межах шкільного оточення, так і поза ним. Такі програми мають на меті відповідь пізнавальним потребам учнів за умови, якщо школа не може їх задовільнити. Програми позашкільного збагачення надають можливість пізнавального тренування і вправлення, розвитку художніх здібностей, соціалізації обдарованої дитини, формування правильної самооцінки [10].

В 1990 р. усвідомлюючи необхідність педагогічної підтримки обдарованих дітей, група освітян Мадридського університету Комплутенсе в співпраці з освітньою установою SEK в Мадриді запровадили програму позашкільної підтримки "Програма Зірка" ("Programa Estrella").

Програма спрямована на підтримку учнів віком від 4 до 16 років. Заняття проводяться в малих групах не більше 10 учнів, які формують, беручи до уваги їхню зрілість і рівень знань незалежно від хронологічного віку. Головна мета даної програми запобігти невідповідності між навчанням в школі й індивідуальним розвитком дитини [6].

Подібні програми функціонують і в інших регіонах Іспанії. Зокрема, в Галісії програму позашкільного збагачення було впроваджено за підтримки відділу освіти обдарованих і досліджень в галузі обдарованості Університету Сантьяго де Компостела в співпраці з Асоціацією високих здібностей (ASAC) [7]. В регіоні Мурсія було впроваджено програму позашкільної підтримки обдарованих учнів, засновану на принципі збагачення освіти. Зміст програми складається з трьох блоків: весела математика, творче мислення і соціальні здібності [5].

Підтримка держави освіти обдарованих також втілюється в *матеріальному заохоченні* як самих учнів і їхніх сімей, так і освітніх закладів. Так, наприклад на підставі загального закону про Освіту 2006 р. (Ley Orgánica de Educación), який наразі є актуальним, державні освітні заклади мають право подавати клопотання на отримання фінансової допомоги для задоволення особливих потреб учнів, зокрема пов'язаних з високими здібностями. Це своєрідний грант на впровадження тієї чи іншої програми підтримки в освітньому закладі [11]. Також учні 2 курсу бакалавріату отримують матеріальні премії за умови отримання середнього балу за іспит вище за встановлений бал (8,75 – в 2011 р.). Для цього учні повинні подати заявки на участь у випробуванні, яке складається з двох вправ: перша – відповіді на питання за наданим текстом (з історії або мови і літератури); друга – тестування або рішення задач з іншого предмету (біологія, фізика, географія, світова література, історія мистецтв, та ін.) [11].

Крім того в королівстві Іспанія, учні віком від 6 років, яких було визначено як дітей з високими здібностями центрами освітнього і психолого-педагогічного орієнтування, можуть отримати матеріальну допомогу в розмірі максимум 913 євро (2011 – 2012 навчальний рік) для участі в спеціальних освітніх програмах, якщо ті не є безоплатними [11]. Слід також зазначити, що всі учні-переможці національних конкурсів з тих чи інших навчальних дисциплін отримують матеріальне заохочення. Наприклад, в королівстві проводиться щорічний конкурс “Молоді дослідники” для учнів обов'язкової середньої освіти, бакалавріату і професійної підготовки. Зміст конкурсу полягає у представленні результатів власних досліджень учнів у різних галузях (“Мистецтво і гуманітарні науки”, “Суспільні і юридичні науки”, “Фізика, Хімія, Математика”, “Науки про землю і життя”, “Технологія й інжиниринг” та ін.). До робіт висуваються конкретні структурні і змістовні вимоги, а також надаються критерії оцінювання (наказ Міністерства освіти EDU/730/2011 від 11 березня) [11]. Зокрема, в фонд конкурсу закладені фінансові ресурси для надання декількох перших премій, декількох других премій, а також спеціальні премії галузевих наукових установ. Наприклад, спеціальна премія конкурсу становить 6 000 євро, перша премія конкурсу – 5000 євро (максимум до 7 робіт), друга премія – 3000 євро (максимум до 9), третя премія – 2000 євро (максимум до 10). Це дає підстави для виокремлення матеріального заохочення обдарованих дітей як однієї із стратегій підтримки дітей з високими здібностями.

Висновки за результатами дослідження, перспективи подальших наукових розвідок у даному напрямку. На основі аналізу нормативних документів країни з питань освіти, методичних рекомендацій щодо освіти обдарованих, а також практичного досвіду реалізації підтримки дітей з високими здібностями в загальноосвітніх навчальних закладах ми виокремили провідні види і стратегії педагогічної підтримки обдарованих учнів в школах Іспанії. Зокрема, в королівстві використовують такі види педагогічної підтримки обдарованих: прискорення, групування, освітнє збагачення, позашкільна підтримка та матеріальне заохочення. Провідними стратегіями реалізації освітнього втручання для задоволення особливих вимог обдарованих учнів є кооперативне навчання, дослідницькі проекти, проекти міждисциплінарного характеру, використання засобів масової інформації як дидактичних ресурсів, індивідуальне адаптування змісту і методів навчання для дітей з високими здібностями, надання відповідальності за роботу групи та ін.

Список використаної літератури

1. Alumnos precoces, superdotados y de altas capacidades / [coord. J. Martín Gálvez, M. T. González González]. – Ministerio de Educación y Cultura, Centro de Investigación y Documentación

Educativa (CIDE), 2000. – 170 p.

2. Carreras Truño L. Últimas novedades en el abordaje de las altas capacidades intelectuales en las escuelas [Електронний ресурс] / Leopold Carreras Truño. – Режим доступа: <http://www.mentor.cat/aceleracion.pdf>

3. Experiencias de atención educative con el alumnado de altas capacidades [Електронний ресурс] / E. Arocas Sanchis, P. Martínez Coves, M. D. Martínez Francés. – Режим доступа: http://www.edu.gva.es/ocd/areacd/docs/esp/altascap_cas.pdf

4. Hume M. Los alumnos intelectualmente bien dotados / Miriam Hume. – Barcelona: Edebé, 2000. – 200 p.

5. Intervención educativa en alumnado con altas capacidades intelectuales [Електронний ресурс] / C. Ferrándiz, A. Rojo, M. Ferrando. – Режим доступа: http://www.edu.gva.es/ocd/areacd/docs/esp/interv_altascap.pdf

6. Pérez Sánchez L. F. Alumnos con capacidad superior. Experiencias de intervención educativa / L. F. Pérez Sánchez. – Madrid: Síntesis, 2006. – 431 p.

7. Pomar Tojo C. Programas de enriquecimiento: más allá del desarrollo intelectual. La experiencia de ASAC – Galicia / Carmen Pomar Tojo, Olga Díaz Fernández, Mirian Fernández Barreiros // Faisca. – 2006. – Vol. 11. – № 13. – P. 102 – 111.

8. Proyecto Altas Capacidades [Електронний ресурс] / Luis Vives. – CEIP, 2008. – 30 p. – Режим доступа: http://www.edu.gva.es/eva/docs/programas_exp/CEIP_Luis_Vives.pdf

9. Respuesta educativa a los alumnos con altas capacidades intelectuales [Електронний ресурс] / C.E.I.P. Félix Rodríguez de la Fuente, C.C. Divino Maestro. – 44 p. – Режим доступа: http://www.orientamur.educarm.es/gestion/documentos/06.respuesta_educativa_primaria.pdf

10. Sobredotación. Concepto y propuestas educativas [Електронний ресурс] / [S. Carrión del Val, S. Gómez Martínez, L. González González y otros]. – Режим доступа: http://www.uam.es/personal_pdi/stmaria/resteban/Sobredotacion.pdf

11. Портал Міністерства освіти, культури і спорту Іспанії. – Режим доступа: www.mec.es

Стаття надійшла до редакції 28.09.2012.

Л. В. Кокорина. Стратегии педагогической поддержки одаренных детей в Испании

В данной статье автор обобщает ведущие стратегии педагогической поддержки одаренных детей в королевстве Испания. Автором освещен и осмыслен практический опыт образовательного ответа детям с высокими способностями в рамках типичного общеобразовательного учебного заведения. На современном этапе испанские педагоги используют такие стратегии образовательного ответа: ускорение, группирование, образовательное обогащение и внешкольная поддержка.

Ключевые слова: одаренность, образование одаренных, образование Испании, образовательный ответ, ускорение, группирование, образовательное обогащение.

L. V. Kokorina. Strategies of Gifted Children Pedagogical Support in Spain

The article generalizes the leading strategies of gifted children pedagogical support in Spain. The author considers the practical experience of educational response to high ability children at typical comprehensive educational establishments. Nowadays the Spanish educators use the following strategies of educational response: acceleration, grouping, educational enrichment and extracurricular support. Spanish scientists point out that acceleration can be of 2 types: unlimited and controlled. In Spain controlled acceleration holds the leading position. High ability pupils have the possibility to enroll the education period earlier than the age set by the actual law, but the acceleration cannot exceed 2 years during the whole period of education (1 year of primary education and 1 year of secondary education). However, gifted children are not allowed to enroll higher education earlier than it is set by education law.

Another strategy developed by educational administration is grouping. Grouping is realized in two ways: general and partial. The leading tendency in Spanish education is educational integration, which presupposes the education without separating any kinds of pupils. That's why Spanish educators put into action partial grouping which is realized by means of forming groups or classes of high ability pupils according to their interests and talents in the network of typical comprehensive schools.

Educational enrichment is the most widespread means of education response to gifted children. It is widely used in the educational process of secondary schools. The enrichment is implemented in the way of widening the curriculum or individual adaptation of the curriculum according to the special needs of gifted children. Extracurricular support is realized by means of enrichment programs which are put into practice by non-government organizations or higher educational establishments.

Key words: *giftedness, gifted education, education in Spain, education response, acceleration, grouping, educational enrichment.*